

הכרעת דין

1. עסקינן בתאונת דרכים, בה, לפי המיוחס, נגרמו לרוכבת אופניים חבלות של ממש, וזאת כתוצאה מפגיעת רכבו של הנאשם בה.

האישום:

על פי כתב האישום, העבירות המיוחסות לנאשם הינן, כדלקמן:

- א. **חבלה של ממש** - עבירה לפי סעיף 38(3) לפקודת התעבורה (נ"ח) תשכ"א – 1961 (להלן: "**פקודת התעבורה**").
- ב. **התנהגות הגורמת נזק וחבלה של ממש לגוף** – עבירה לפי תקנה 21(ב)(2) לתקנות התעבורה תשכ"א – 1961 (להלן: "**תקנות התעבורה**").
- ג. **נהיגה רשלנית** – עבירה לפי סעיף 62(2) + סעיף 38(2) לפקודת התעבורה.
- ד. **סטייה מנתיב הנסיעה** – עבירה לפי תקנה 40(א) לתקנות התעבורה.

עובדות כתב האישום:

2. כעולה מעובדות כתב האישום, ביום **8.12.2015** בסמוך לשעה **16:00**, נהג הנאשם ברכב משא מסוג טויוטה מ.ר. 66-520-77 (להלן: "**הרכב**") ונסע בנתיב השמאלי מתוך שני נתיבים בכביש 652, רח' קיבוץ גלויות - בזיכרון יעקב. על פי המתואר, הכביש באותו מקום תקין עם ראות טובה, ושדה הראייה פתוח לאחור למרחק 100 מטר. באותה העת, מאחורי רכב הנאשם ומימינו, רכבה על אופניה הגב' תל פז מורן (להלן: ("**רוכבת האופניים**")), או אז נהג הנאשם ברשלנות, בכך שהחל לפנות ימינה לכיוון הפארק מבלי לוודא שהדרך פנויה, חסם את דרכה של רוכבת האופניים והתנגש בה (להלן: "**התאונה**"). כתוצאה מהתאונה, נחבלה רוכבת האופניים חבלות של ממש, כך שנגרם לה חתך בסנטר שנתפר, תזוזת שיניים שהצריכה קיבוע, שבר באמה שקובע בניתוח על ידי פלטה וגבס וכן נגרם נזק לרכב ולאופניים. לציון, כי ביום 16.02.17, בטרם בוצעה הקראה, תוקן כתב האישום ע"י המאשימה, כך שהתווספו לסעיף 5 לפרק העובדות חבלות נוספות שנגרמו לרוכבת האופניים. החבלות לאחר התיקון מפורטות לעיל.
3. מסקנת המאשימה, כנקוב בכתב האישום, הינה כי הנאשם התרשל בכך שפנה ימינה לכיוון הפארק, וזאת מבלי לוודא שהדרך פנויה, ובכך חסם את דרכה של רוכבת האופניים והתנגש בה, ולפיכך - לדידה של המאשימה הוא זה שגרם, הלכה למעשה, לתאונה בה נגרמו חבלות בגופה של רוכבת האופניים וכן נזק לרכבו ולאופניה.

מהלך הדיון:

4. בשלב ההקראה, כפר הנאשם בעובדות כתב האישום. לטענתו, בכביש רק נתיב אחד ולא שניים, רוכבת האופניים רכבה בשול והיא זו שהתנגשה ברכבו של הנאשם, וכן כי המדובר במי שהייתה אלופת ישראל באופניים (ר' פרוטוקול מיום 17.9.2017 עמ' 3).
5. יצוין, כי באותו מועד, הודיע ב"כ הנאשם כי הוא מוותר על עדותם של עדי התביעה המפורטים בסעיף 5 לפרק ג'- עדי התביעה- בכתב האישום, והביע הסכמתו להגשת כל החומר הרפואי של העדים המפורטים בסעיף זה.
6. בדיון שהתקיים ביום 22.3.18 הודיע ב"כ הנאשם כי הוא מוותר גם על עדותו של עד תביעה מס' 4 (מר גיל סימון), והסכים להגשת כל החומר הקשור אליו.

פרשת התביעה:

7. ביום 22.3.18 העיד לפניי עד התביעה מס' 2, רס"ב אביטל דהרי. במסגרת עדותו הוגשו המוצגים כדלקמן:
- א. דו"ח בוחן תאונת הדרכים – הוגש וסומן **ת/1**.
 - ב. דו"ח צילומים ודיסק – הוגשו וסומנו **ת/2**.
 - ג. סקיצה – הוגשה וסומנה **ת/3**.
 - ד. תמונת נוף – הוגשה וסומנה **ת/4**.
 - ה. תרשים תאונת דרכים – הוגש וסומן **ת/5**.
 - ו. דו"ח פעולה – הוגש וסומן **ת/6**.
8. ביום 29.5.18 העיד לפניי עד התביעה מס' 3, מר ג'יהאד והבי. במסגרת עדותו הוגשה הודעת נהג תחת אזהרה, שהוגשה וסומנה **ת/7**, וכן העידה עדת התביעה מס' 1 - רוכבת האופניים הגב' מורן תל פז.
9. באותו מועד הגישה המאשימה את המוצגים הבאים:
- א. דו"ח פעולה של השוטר סימון גיל – הוגש וסומן **ת/8**.
 - ב. אסופת תעודות רפואיות של רוכבת האופניים – הוגשו וסומנו **ת/9**.
- לאחר הגשתם הכריזה המאשימה "אלו עדיי".**
10. ביום 4.12.18, לאחר שנשמעו סיכומי הצדדים בע"פ ביום 6.11.18, הגישה המאשימה בקשה לתיקון כתב האישום באופן שבסעיף 2 לפרק העובדות יירשם כי בכיוון נסיעת הנאשם "נתיב אחד" במקום "שני נתיבים", שנרשמו לטענת המאשימה בשל טעות סופר. בהחלטתי מיום 27.5.19 דחיתי את הבקשה לתיקון כתב האישום בשים לב לעיתוי הגשת הבקשה, שהוגשה לאחר שהסתיימה הן פרשת התביעה והן פרשת ההגנה ולאחר שהצדדים העלו סיכומיהם בעל פה, בצייני כי היעדרות לבקשה בשלב זה של ההליך, עלולה לפגוע משמעותית בהגנתו של הנאשם.
- לציון לעניין זה, כי כבר בשלב ההקראה העלה ב"כ הנאשם את הטענות לעניין הנתיב, על כן ניתן היה לבקש באותו שלב לתקן את כתב האישום, וברי כי עיתוי הגשת הבקשה רק לאחר שמיעת סיכומי ההגנה איננו ראוי, בנסיבות בהן המשמעות של קבלתה הינה גריעת הזדמנותו הסבירה של הנאשם להתגונן, וזאת לנוכח העובדה כי נשמעו סיכומי הצדדים, כאמור.

עד קבעתי לעניין זה כי נכון הדבר, כי החוק מאפשר לביהמ"ש בכל עת לאחר תחילת המשפט לתקן את כתב האישום, באופן שיוסיף או יגרע ממנו, אולם האיזון הנכון יהא בכך שתינתן לנאשם אפשרות סבירה להתגונן. במקרה דנן, כאמור, היות שהטיעון לעניין הנתב הועלה ע"י ב"כ הנאשם כבר בשלב ההקראה, מדובר בבקשה המוגשת בעיתוי בלתי סביר. בנוסף, התיקון שהתבקש לפיו בסעיף 2 לפרק העובדות של כתב האישום יבואו המילים: "בכיוון נסיעת הנאשם נתיב אחד" במקום המילים: "בכיוון נסיעת הנאשם שני נתיבים", אינו תיקון של מה בכך, וברי כי היה על המאשימה לבחון את נתוני התיק בחון היטב כבר בשלב ניסוח כתב האישום, ולמצער בשלבים הראשוניים בתיק.

11. עיקרי עדותו של עד התביעה מס' 2 – רס"ב אביטל דהרי – העד הינו בוחן תנועה משנת 2009, בשלוחת בוחנים חדרה (להלן: "הבוחן"). על פי דו"ח הבוחן (ת/1) ביום 8.12.15 בשעה 16:40 קיבל מתחנת זיכרון יעקב הודעה על התאונה, יצא למקום והגיע בשעה 17:10.

הבוחן ערך ניסוי של שדה הראיה שהיה לנאשם עובר לתאונה, בצינו כי בזמן המבחן ראות הלילה הייתה טובה עם תאורה בקטע הכביש. לעניין מבחן שדה הראיה קבע הבוחן כדלקמן:

"הרכב הוחזר מס' מטרים לאחור על ידי לנתיב וניתן לראות כאשר אני יושב בכיסא הנהג דרך מראת צד ימין אורות רכב מתקרבים מאחור עד לכיכר מרחק של כ-100 מ' לאחור, מאחר והתאונה ארעה בראות יום נהג הרכב היה צריך להבחין ברוכבת האופניים רוכבת בשול הימני לפני שפנה ימינה לאתר הבנייה מאותו מרחק... שדה הראיה מוערך לרוכבת אופניים לפני 200 מ'".

בעדותו, ציין הבוחן כי עם הגעתו למקום התאונה הייתה תאורת לילה, ומאחר שהתאונה ארעה באור יום, לנאשם הייתה ראות טובה יותר מזו שהייתה בזמן הניסוי (עמ' 9 לפרוטוקול שורות 9-17).

כשנשאל הבוחן בדבר האפשרות כי ניסוי המראות שערך לא מתאים למציאות בשטח, בנסיבות בהן הנאשם היה בתחילתה של פנייה ימינה ולא בזווית בה ישב הבוחן כשביצע את הניסוי, ועל כן המדובר בתאונה בלתי נמנעת ולנאשם לא הייתה אפשרות לראות את רוכבת האופניים במראה - השיב הבוחן:

"אני אומר שהתאונה נמנעת מהסיבה הפשוטה שהנהג היה בנתיב לפני שהוא פנה ימינה הוא היה צריך להסתכל במראה ובמראה ניתן לראות ממרחק של 100 מ', הניסוי שדה הראיה שביצעתי מתאים לתאונה כי נהג לפני שהוא פונה ימינה הוא צריך להסתכל במראת הצד, הרכב הוחזר מספר מטרים לאחור, מיקום הרכב לפני שהוא פנה ימינה ומהמקום הזה הוא היה אמור להסתכל במראה צד ימין ולהבחין ברוכבת האופניים" (עמ' 9 לפרוטוקול שורות 24-28).

הבוחן מצא בדו"ח שלרכב ולאופניים נגרמו נזק:

"ברכב מספר (רכב הנאשם): מערכת מגע דופן ימין בכנף ימנית קדמית הנזק מימין לשמאל כולל הכנף כאשר בחלק העליון של הנזק קילוף צבע, שריטות קלות בפגוש פינה קדמית ימנית.

ברכב מספר 2 (האופניים): צמיג וחישוק אחורי מנותקים מהאופניים כאשר הצמיג מנופח באוויר והחישוק מעוך מעט משמאל לימין, ידית כידון ימין שבורה שרשרת האופניים משוחררת, דופן שמאל שלדת האופניים בחלקו האחורי מעיכות ושריטות, גלגלים שרשרת (קראנק) מעוך מימין לשמאל".

עוד מצא הבוחן, כי נגרם נזק לתמרור 108 בשני צדיו עם סימן בצבע כהה, שנראה בגוון אדום-המתאים לצבע האופניים של הרוכבת וכי השלט עקום. חפצי רוכבת האופניים נמצאו בשול ימין מרוכזים. רכבו של הנאשם נבדק בנסיעה ונמצא תקין, ולגבי האופניים נמצא כי הכידון מגיב ימינה ושמאלה, צמיגים תקינים ומלאי אוויר, בלם קדמי ואחורי תקינים. יצוין, כי האופניים נבדקו במקום התאונה ולא בבדיקה מקצועית (עמ' 8 לפרוטוקול), תוך שהעד מציין שלא היה בכך צורך. בנוסף, לא נמצאו סימני בלימה. הדבר בא לידי ביטוי גם בסעיף 10 לדוח הבוחן ת/1 וגם בעדותו של הבוחן בה חזר והעיד כי לא נמצאו סימני בלימה לא של האופניים (עמ' 8 לפרוטוקול שורה 34) ולא של רכב הנאשם (עמ' 9 לפרוטוקול שורות 29-30).

12. ממסקנות דו"ח הבוחן עולה כי כיוון נסיעת רכבו של הנאשם היה בכביש 652 לדרום וכי כיוון נסיעתה של רוכבת האופניים בשול ימין לדרום. כ-100 מטר אחרי מעגל התנועה עם רח' קיבוץ גלויות הנאשם פנה ימינה לכיוון אתר בנייה, והיה מגע בין חזית האופניים לכנף קדמית ימנית של רכבו. לאחר המגע הראשוני בין האופניים לרכב, רוכבת האופניים והאופניים פגעו בתמרור 108 ונפלו לתעלה מימין לכביש. הבוחן מצא כי התאונה אירעה בשול ימין ומיקום המגע הראשוני בין כלי הרכב הינו מיקום הרכב כפי שמצא הבוחן במקום התאונה. בסיום מסקנותיו קבע הבוחן בסעיף 14(7) לת/1 כי:

"התאונה ארעה לאחר שנהג הרכב פנה שלא בבטחה ימינה לאתר הבנייה וחסם דרכה של רוכבת האופניים שרכבה בשול".

13. בעדותו לפני, אישר הבוחן את מסקנותיו, לפיהן האחריות לתאונה הייתה של הנאשם. לדידו של הבוחן, התאונה הייתה נמנעת לו הנאשם היה מביט במראה לפני פנייתו ימינה, או אז היה מבחין ברוכבת. עוד אישר הבוחן, כי בכביש בו ארעה התאונה יש נתיב אחד, בשונה מהכתוב בכתב האישום, וכי שני נתיבים יש בנתיב הנגדי. הבוחן עיין בסקיצה ובתרשים, והעיד כי רוחב השול היה 2.6 מטר ומימינו היה מעקה הבטיחות ותעלה (עמ' 6 לפרוטוקול). לציין, כי בתרשים תאונת הדרכים ת/5 צוין כי המדובר ב"שול סלולי". כשנשאל הבוחן בחקירה נגדית מדוע לא בדק מהי מהירות הנסיעה של רוכבת האופניים, ונסמך על הודעת רוכבת האופניים כי נסעה 30 קמ"ש - השיב הבוחן כי מהירות רוכבת האופניים אינה רלוונטית לנסיבות אירוע התאונה:

"עדיין אני לא רואה משהו שיש לו חילוקי דעות, כי מדובר על רכב שפנה ימינה מנתיב נסיעה פנה ימינה, חסם את השול. אז המהירות כרגע היא לא חשובה אם היא רכבה במהירות של 10 קמ"ש או במהירות של 30 קמ"ש. היא רכבה בשול, הנהג נסע בנתיב לכיוון דרום והאחריות שלו היא לפני שהוא פונה ימינה, חוסם את השול ונכנס לנתיב עפר להסתכל במראה ולהבחין ברוכבת האופניים"
(עמ' 9 לפרוטוקול שורות 4-8).

על אף שרוכבת האופניים ציינה כי הגב' איילת בן דוד הייתה עדה לתאונה, העיד הבוחן כי לא היה צורך בעדותה מאחר שנסיבות התאונה ברורות (עמ' 8 לפרוטוקול שורה 2-1 עמ' 10 לפרוטוקול שורות 14-16).

14. עיקרי עדות עד התביעה מס' 3 ג'יהאד והב' – העד הוא בוחן תנועה בתחנת חדרה והוא ערך את הודעת הנאשם תחת אזהרה (ת/7) מאחר שהבוחן, רס"ב אביטל דהרי, לא היה בתחנה. העד העיד, בתמצית, כי חקר את הנאשם יום לאחר התאונה כשחומר החקירה היה לפניו (עמ' 12-13 לפרוטוקול).

15. עיקרי עדותה של עדת התביעה מס' 1 – הגב' מורן תל פז – העדה היא רוכבת האופניים אשר נחבלה בתאונה, ולדבריה, היא רוכבת אופניים מקצועית, בעברה אלופת הארץ, אשר חבשה קסדה ולבשה לבוש מקצועי בשיטת "הבצל" של כארבע – חמש שכבות בצבעים זוהרים. היא רכבה על אופניים מקצועיים עם רמת בטיחות טובה ששווים כ- 20,000. לדבריה, יצאה לרכוב בסביבות השעה 16:00 במסלול ביתי מוכר, בו היא רוכבת לעיתים תכופות, מכיוון זיכרון יעקב לבנימינה גבעת עדה.

העדה תיארה כי הרכיבה באותו יום הייתה סטנדרטית. כאשר הגיעה לכיכר ליד שכונת רמז, עברה את הכיכר והמשיכה ברכיבה לא מהירה, בצינה כי היא נזהרת בירידות. העדה ציינה, כי רכבה מרחק קטן מאוד משמאל לשול הימני. העדה תיארה כי רכבו של הנאשם חסם את הכביש, ומאחר ומימינה היה מעקה ומשמאלה טנדר לא יכלה לפנות ימינה וגם לא לפנות שמאלה כי אז היו מגיעות מכוניות נגיד כיוון הנסיעה, וכל שנותר לה לעשות היה ללחוץ חזק על הברקסים. העדה תיארה, כי בהתנגשות עם רכבו של הנאשם היא עפה גבוה, מעל הפגוש הקדמי של רכב הנאשם, ומעבר לתמרור בצד הכביש עד שנחתה בתעלה. בהמשך, תיארה העדה כי הנאשם עצר וניסה לעזור לה, וגם עוברת אורח בשם איילה בן דוד התקשרה לאביה והוזעק אמבולנס. לדברי העדה, נגרם לה שבר במפרק היד וסדק בלסת שהצריך קיבוע. לאחר שבוע הוכנסה לניתוח, על מנת לאחות את השבר בפרק יד ימין. במהלך החודש הראשון לאחר האשפוז, נטלה משככי כאבים רבים, ובהמשך החלה פיזיותרפיה ליד וללסת.

העדה ציינה כי איננה יכולה להעריך באיזה מהירות רכבה, מאחר שמד המהירות נשבר כתוצאה מהתאונה, אך ציינה כי אינה נוהגת לרכוב במהירות, בפרט בירידות בכביש, וכשהיא רוכבת לבד היא מקפידה על מהירות איטית. בנוסף ציינה, כי בעקבות התאונה הכידון והשלדה נשברו, הגלגל עף והאופניים התעקמו לחלוטין.

פרשת ההגנה:

עיקר עדות הנאשם – הנאשם מהנדס במקצועו, בוגר הטכניון, בחר להעיד, ועדותו נשמעה ביום 6.11.18. לדבריו:

"אני לפני 3 שנים, הייתה תאונת דרכים שאני לא אשם בה. נסעתי לכיוון הפארק שהייתי צריך להגיע אליו לקראת שעה ארבע, הייתי צריך להיכנס ימינה לפארק, כניסה לאתר עבודה. זה פעם ראשונה שאני נכנס לשם, אני לא מכיר לאן צריך להגיע, נסעתי מאוד מאוד לאט וכמעט במהירות אפס, כדי לפנות ימינה, בדיוק ברגע שנכנסתי לשול, אני לא זוכר בדיוק איפה הייתי או בצד ימין של השול או לפני השול או בפס הצהוב ושם זה היה פתאומי, הגיעה הבחורה עם האופניים שלה שנראה לי נסעה במהירות של מטוס, נכנסה לי בצד ימין של האוטו, לא ראיתי אותה למרות שאני מסתכל במראות ואני נהג זהיר מאוד"
(עמ' 20 לפרוטוקול שורות 18-24).

הנאשם תיאר כי התאונה התרחשה באור יום, ושדה הראיה היה טוב (עמ' 21 ועמ' 22 לפרוטוקול) ולדבריו, פנה ימינה לאתר הבניה במהירות "אפס":

"ככה היה, אני נוסע בנתיב שלי, אני צריך להיכנס לאתר בנייה שם, שזה אחרי הכיכר, לא יודע בכמה מטרים, לא עקפתי אופניים בדרך, לא עקפתי את הבחורה הזאת, אני לא רואה אותה, הסתכלתי במראות באמת טוב מאוד, והתחלתי לפנות ימינה כמו כל בנאדם, אני צריך להיכנס ימינה לא להמשיך ישר. אני באמת במהירות של אפס, אני נוסע לאט, לאט, לא נסעתי שם 20 פעם, זו פעם ראשונה. גם במראות, גם בהכל, במראה האמצעית. מרגע שהתחלתי לפנות ימינה היא הגיעה לא יודע מאיפה, זה היה לי מוזר מאוד" (עמ' 21 לפרוטוקול שורות 16-21).

הנאשם הגיש שרטוט שערך במהלך הדיון שסומן 2/ אשר לפיו ההתנגשות הייתה בזמן שהחל לפנות ימינה, בדיוק כשעמד על הקו הצהוב, או אז לטענתו רוכבת האופניים התנגשה בו. כמו כן, אישר הנאשם כי הפגיעה ברכבו הייתה **"בכנף קדמית מצד ימין"** (עמ' 21 לפרוטוקול שורה 33) ובהמשך העיד **"בכנף הקדמי הימני. הוא התעקם"** (עמ' 23 שורה 18 לפרוטוקול).

עוד העיד הנאשם, כי לפני הפנייה ימינה הסתכל במראה השמאלית, האמצעית והימנית, וכשנשאל מדוע לא הבחין ברוכבת האופניים, על אף שהביט במראות טרם הפנייה, השיב:

"זה מוזר, צריך לשאול אותה איפה היא הייתה ומאיפה היא הגיעה ובכמה מהירות" (עמ' 22 לפרוטוקול שורה 30).

הנאשם חזר בעדותו על כך ששדה הראייה שלו בזמן הנסיעה היה טוב, לא היה עומס בכביש (עמ' 23 לפרוטוקול) אך, לטענתו, ברגע שהתחיל לפנות ימינה, לא ניתן היה לראות את כל השול מימין:

"אפשר לראות את הכל, ברגע שמתחילים לפנות ימינה, בנטייה הזו ימינה אתה תפסיק לראות את כל השול בצד ימין, את כולו, אתה יכול לראות, אבל אתה לא תראה את כולו" (עמ' 24 לפרוטוקול שורות 7-8).

17. עיקר עדות עד ההגנה מר מוחמד הייב – העד הינו חבר של הנאשם אשר ישב לצדו ברכב בעת התאונה. העד העיד כי הנאשם נהג זהיר מאוד. באשר לאירוע התאונה העיד כי: **“היינו בכביש, פתאום רצינו להיכנס ימינה לפארק, אין, לא ראינו שום דבר, לא אופניים, שום דבר, הסתכלנו במראות, אין שום דבר, הייתי על ידו, הוא כמעט נסע אפס, התחיל להיכנס לימינה, פתאום פגעה בו מצד ימין מקדימה”** (עמ' 25 לפרוטוקול שורות 33-31).

בנוסף, העיד כי התאונה ארעה ביום, בראות טובה כאשר הכביש לא היה עמוס וכי ההתנגשות ארעה מצד ימין של רכב הנאשם (עמ' 26 לפרוטוקול).

עיקר מוצגי ההגנה:

18. הוגשה הודעת רוכבת האופניים בדיון שנערך ביום 29.5.18 (נ/1) ושרטוט שערך הנאשם בדיון ביום 6.11.18 שסומן נ/2.

19. יצוין, כי למרות שנשקלה ע"י ב"כ הנאשם האפשרות להגשת חוות דעת של מומחה, והדבר בא לידי ביטוי בדיון ביום 27.5.19, בסופו של יום היא לא הוגשה, בהתאם להודעת ב"כ הנאשם מיום 6.6.19.

ביום 6.11.18 נשמעו סיכומי הצדדים. בסיכומיה ביקשה התביעה להרשיע את הנאשם, תוך שב"כ המאשימה מציין בשלהי דבריו כי אין מנוס מלקבוע כי האחריות הינה של הנאשם, והיה עליו להבחין ברוכבת האופניים וכן לוודא במראות כי אין כלום המפריע לו לבצע את הפנייה בבטחה, או לצפות שרכב יגיע מצד ימין שלו, אולם הוא לא עשה כן. עוד נטען, כי הנזקים בשני כלי הרכב גם הם שופכים אור על מצב הימצאות הרכב ברגע ההתנגשות, כך שרכב הנאשם היה כשהוא בפנייה ימינה ואילו רוכבת האופניים הגיעה מצדו הימני והתנגשה ברכב עם חזית האופניים. בנוסף נטען כי לא הייתה מחלוקת, שבשום שלב מרגע יציאת רכב הנאשם מהכיכר ועד לפנייתו ימינה, לא הבחין הנאשם ברוכבת האופניים, לא כאשר חלף על פניה, ולא כאשר, כך גם לדבריו, הביט במראות הימנית, האמצעית והשמאלית, וכי חוות דעת הבוחן בתיק מנתחת את אופן קרות התאונה, ועל מנת לסתור טענות ביחס לחוות דעת זו היה על הנאשם להביא חוות דעת נגדית מקצועית אחרת. בנוסף, הפנה ב"כ המאשימה לפסיקה וטען כי המאשימה עמדה בנטל הראיות ויש להרשיע את הנאשם.

ב"כ הנאשם טען בסיכומיו כי המאשימה לא הצליחה להוכיח את אשמתו של הנאשם, וכי כתב האישום לוקה בתקלות מהותיות ותקלות טכניות, תוך שהוא מפרטן, בדגש על כך שכתב האישום מתייחס לכך שבכיוון נסיעתו של הנאשם היו שני נתיבים על אף שבמקום בפועל נתיב אחד. עוד טען ב"כ הנאשם, כי לא ברור מדוע לא זומנה לעדות הגב' איילה בן דוד אשר הייתה עדה לתאונה, ובנסיבות בהן עלו סתירות בין עדות רוכבת האופניים לעדות הבוחן, לא ניתן לקבוע בוודאות מי אשם בקרות התאונה. ב"כ הנאשם העלה את השאלה האם הנאשם יכול היה לראות את רוכבת האופניים ואם כן - האם יכול היה למנוע את התאונה. לדידו, הגיע בוחן שבחן אירוע של רכב אחד בלבד, והסיק מסקנה מיידית שהרכב אשם, מבלי שנבדק דבר או חצי דבר ביחס לאופניים, על אף הקדמה כיום בכל נושא הטכנולוגיה, הטלפונים והתקשורת. בנוסף, לטענת ב"כ הנאשם, קיימים על הכביש סוגים

שונים של רכבים ולא כל התנגשות בין אופניים לרכב הרכב אשם באופן אוטומטי. עוד נטען, כי הבוחן לא בדק את מהירות האופניים והסתפק בתשובת הרוכבת לעניין זה ולדידו, הרוכבת בחקירתה לא דברה אמת. לעניין זה, ציין כי לא ברור לו מדוע הרוכבת אמרה שההתנגשות הייתה בחלק האחורי של הטנדר (רכבו של הנאשם) בעוד שעפ"י הנתונים עליהם אין עוררין, כך לדבריו, הפגיעה הייתה בחלק הקדמי מצד ימין ברכב הנאשם. עוד ציין, כי הרוכבת אמרה שלחצה על הברקסים, אולם הדבר מתנגש עם עדות הבוחן אשר ציין בדו"ח הבוחן כי לא היו סימני בלימה. לעניין קיומם של מחדלי חקירה צוין כי לא נבדקה מהירות רוכבת האופניים ולא נחקרה עדה בשם איילת בין דוד. על כן, טען ב"כ הנאשם כי יש לזכות את הנאשם.

דין והכרעה:

20. לאחר ששמעתי את עדויות העדים שהעידו לפניי, הן במסגרת פרשת התביעה והן במסגרת פרשת ההגנה, והתרשמתי מעדויותיהם התרשמות בלתי אמצעית, ולאחר שנתקבלו לתיק בית המשפט מוצגים הן מטעם התביעה והן מטעם ההגנה, אשר אף תוכנם הובא במארג השיקולים אשר נשקלו על ידי, הגעתי לכלל מסקנה כי יש לקבוע כי הנאשם נושא באחריות לגרימת התאונה כפי שיפורט להלן ;

21. השאלה העיקרית בה עליי להכריע היא האם היה באפשרות הנאשם להבחין ברוכבת האופניים, אילו היה מתבונן במראות, או במילים אחרות, האם ההתנגשות בין רוכבת האופניים לרכבו של הנאשם הייתה נמנעת לו היה מביט במראות בטרם פנייתו ימינה, או שמה מדובר בתאונה בלתי נמנעת, מאחר שהנאשם לא יכול היה להבחין ברוכבת האופניים בעת פנייתו ימינה.

22. אקדים ואומר, כי אני סבורה שהתאונה יכולה הייתה להימנע, לו הנאשם היה מביט במראות, ובמראה הימנית בפרט, בטרם פנייתו ימינה, או אז היה מבחין ברוכבת האופניים ובכך היה מונע את קרות התאונה. מסקנה זו מתחזקת לנוכח הטיעון של הנאשם עצמו לפיו מהירותו הייתה "אפס", על כן אי תזוזה במצב כזה, לאחר זיהוי האופניים במראות, היה מונע את ההתנגשות ואת התוצאות המצערות בעטייה.

23. אין חולק, כי רכבו של הנאשם נסע בכביש 652 מכיוון זיכרון יעקב לכיוון בנימינה. הנאשם בנסיעתו עבר כיכר, מעגל תנועה עם רח' קיבוץ גלויות, ופנה ימינה לכיוון הפארק, כאשר מימין לרכב הנאשם ומאחוריו רכבה רוכבת האופניים. בשלב בו פנה רכבו של הנאשם ימינה, אירעה ההתנגשות ביניהם. ההתנגשות אירעה בין חזית האופניים ובין הכנף הקדמית הימנית של רכב הנאשם. ממצאים עובדיים אלה, גם כעולה מדו"ח הבוחן, שופכים אור רב על אופן קרות התאונה, ועל האפשרות כן או לא למניעתה.

24. חוות הדעת היחידה שהוגשה לתיק בית המשפט הינה של בוחן התנועה, אשר העיד כעד תביעה. חוות דעת זו לא נסתרה עובדתית, שכן לא הובאה חוות דעת נגדית מטעם הנאשם והדבר רובץ לפתחו, כפי שנקבע ברע"פ 1713/93 משה בוקובזה נ' מדינת ישראל, (7.6.93):

"הנאשם מצדו יכול להמציא עדות מטעמו הסותרת את הראיה לכאורה של נהיגה בלתי זהירה, בניגוד לכל כיוון ואופן מותרים. המבקש לא הביא כל ראיה וניסה להיתלות בדברי הבוחן שרשם בדו"ח הכתוב, שההיתקלות בגשרון לצד ימין של הכביש (עובדה שאף היא הייתה מוסכמת), פגעה בגלגל האחורי

השמאלי, בו בזמן שהסביר במשפט שהוא טעה והתכוון לגלל האחורי הימני, שבו אכן נתגלה אחרי התאונה חוסר אוויר. הסניגור המלומד ביקש להתמודד עם הבוחן בידע בחוקי הפיזיקה, אך בכך לא היה כדי להועיל. כמובן שרשאי היה להביא מומחה מטעמו שיסייע בידיו בהרמת החובה מס' 2, אך את זאת לא עשה. המסקנה הסופית היא אחת והיא שחובה מס' 2 לא הורמה, ובית המשפט רשאי היה להרשיע את המבקש לאור הכללים שהותוו בע"פ 28/49 הנ"ל".

מכאן, עצם אי המצאת חוות דעת מומחה מטעם ההגנה, הסותרת את הנתונים המובאים בחוות דעתו של המומחה מטעם התביעה, איננה מהווה, כשלעצמה, סיבה בלעדית בעטיה לא נסתרו טענות התביעה, ואולם היות שהמדובר במקרה בו מרבית ההכרעה מבוססת על נתונים עובדתיים ומתמטיים, היה מקום לנסות ולהציב תשתית נתונים מוצקה נגדית, על מנת לבסס את טענות ההגנה, ולא נעשה כן.

הבוחן אשר הגיע למקום התאונה זמן קצר לאחר התרחשותה, ערך ניסוי שדה ראיה וקבע כי שדה הראייה של הנאשם במראה הימנית היה פתוח 100 מטר לאחור, וכי הראות הייתה טובה, באשר התאונה התרחשה באור יום. כך גם העידו הנאשם ומוחמד הייב, הנוסע אשר ישב לצדו, כך שצינו בעדותם כי בעת התאונה הראות הייתה טובה והוסיפו כי בכביש לא הייתה תנועה עמוסה.

מעבר לאמור, על פי דו"ח הבוחן הנזק ברכבו של הנאשם היה בכנף ימנית קדמית והדבר אושר על ידי הנאשם בחקירתו הנגדית, כמפורט לעיל. עוד אציין, כי אין חולק לעניין פגיעותיה הגופניות הקשות של רוכבת האופניים וכי הנזק באופניים היה בגלגל הקדמי.

בשלב זה, יש לנו 2 נתונים עובדתיים:

א. שדה הראייה של הנאשם לאחור- 100 מטרים.

ב. פגיעה ברכב הנאשם- כנף ימין קדמית ופגיעה באופניים גלגל קדמי.

לציין, כי הנאשם לא חלק על הנתון לעניין שדה הראייה, אלא רק טען כי למרות שבדק את המראות לא הבחין ברוכבת האופניים בשום שלב, וכן העלה טענה לעניין זווית ביצוע ניסוי שדה הראייה. לעניין הפגיעות בכלי הרכב, לא חלק הנאשם עליהן כלל. כבר בשלב זה יש לציין, כי יש לדחות את הטענות לעניין אופן עריכת ניסוי שדה הראייה, שכן הנאשם טוען כי הביט כל העת במראות, על כן סביר כי בשלב כלשהו בטרם הפנייה היה אמור לזהות את רוכבת האופניים, והייתה פתוחה בפניו "זווית" שדה הראייה למרחק 100 מטרים אחורנית. לא יתכן הטיעון לפיו בשום שלב משום זווית טרם הפנייה לא ניתן היה להבחין ברוכבת האופניים, שכן היא הגיעה מאחוריו ומימינו. מסקנה זו מקבלת משנה תוקף לנוכח מיקום הפגיעות ברכבים. עצם הפגיעה בכנף הימנית קדמית של רכבו של הנאשם מלמדת כי הרכב היה במהלך סיבוב ההגה ימינה לפנייה לתוך הפארק, והרכב כבר היה מוטא, שכן אלמלא כך הפגיעה הייתה מתרחשת בחלק האחורי של הרכב.

הבוחן במסקנותיו בדו"ח קבע כי האחריות לקרות התאונה מוטלת על הנאשם וכלשוננו—

"התאונה ארעה לאחר שנהג הרכב פנה שלא בבטחה ימינה לאתר הבנייה וחסם

דרכה של רוכבת האופניים שרכבה בשול"

עוד קבע הבוחן במפורש, כי לו היה הנאשם מביט במראה בטרם פנייתו ימינה, היה מבחין ברוכבת האופניים ומונע את ההתנגשות בה. על כן קבע הבוחן, ברחל בתך הקטנה, כי התאונה יכולה הייתה להימנע וכי האחריות לגרימתה מוטלת לפתחו של הנאשם -

"אני אומר שהתאונה נמנעת מהסיבה הפשוטה שהנהג היה בנתיב לפני שהוא פנה ימינה הוא היה צריך להסתכל במראה ובמראה ניתן לראות ממרחק של 100 מ', הניסוי שדה הראיה שביצעתי מתאים לתאונה כי נהג לפני שהוא פונה ימינה הוא צריך להסתכל במראה הצד, הרכב הוחזר מספר מטרים לאחור, מיקום הרכב לפני שהוא פנה ימינה ומהמקום הזה הוא היה אמור להסתכל במראה צד ימין ולהבחין ברוכבת האופניים" (עמ' 9 לפרוטוקול שורות 24-28).

26. על כך יש להוסיף, כי עדותה של רוכבת האופניים שתיארה את אירוע התאונה מהזווית שלה הייתה מהימנה בעיני, וניכר כי עשתה כל שביכולתה על מנת למנוע את התרחשותה. אמנם רוכבת האופניים העידה כי ההתנגשות הייתה בדלת האחורית של רכב הנאשם (עמ' 16 לפרוטוקול שורה 26) וזאת בניגוד להודעתה, אך ברי כי ההתנגשות הייתה בכנף ימנית קדמית של רכב הנאשם, כפי שעולה מדו"ח הבוחן ומעדות הנאשם, ועל כן עדותה בעניין זה, גם אם אינה מדויקת, יכול שנבעה מלחץ המעמד, ואין בה כדי להוריד ממהימנותה או לשנות מהתוצאה בדבר אחריות הנאשם לקרות התאונה.

27. גם הטענה שהעלה ב"כ הנאשם כי הבוחן לא בדק כראוי מהי מהירות רוכבת האופניים בעת התאונה, אין בה כדי לשנות מהתוצאה אליה הגעתי, בנסיבות בהן סוגיה זו הובהרה על ידי הבוחן בעדותו אשר קבע כי –

"עדיין אני לא רואה משהו שיש לו חילוקי דעות, כי מדובר על רכב שפנה ימינה מנתיב נסיעה פנה ימינה, חסם את השול. אז המהירות כרגע היא לא חשובה אם היא רכבה במהירות של 10 קמ"ש או במהירות של 30 קמ"ש. היא רכבה בשול, הנהג נסע בנתיב לכיוון דרום והאחריות שלו היא לפני שהוא פונה ימינה, חוסם את השול ונכנס לנתיב עפר להסתכל במראה ולהבחין ברוכבת האופניים" (עמ' 9 לפרוטוקול שורות 4-8).

ודוק- לא ניתן לקבל טיעון של הנאשם כי באף זווית לא ניתן היה להבחין ברוכבת האופניים וכן כי מהירותה הייתה כה גבוהה עד כדי כך שלא ניתן היה לראות אותה בשום שלב של הפנייה וכן לא לאורך הדרך בטרם הפנייה. גם במצב דברים היפותטי בו היה נקבע כי המדובר היה במהירות קיצונית של רוכבת האופניים - עדיין היה הנאשם במהירות של "אפס" לדבריו, בטרם הפנייה, על כן יכול היה להבחין בה, גם אם בשלב בו הייתה קרובה אליו מאוד, ולא להתחיל בפנייה ולחסום את דרכה. רוצה לומר - אין אף תרחיש מתמטי בו הייתה הרוכבת "נוחתת" במקום תוך שבריר שנייה, כך שלא ניתן היה להבחין בה כלל או לעצור.

לשם כך, נערוך חישוב - נניח כי רוכבת האופניים נסעה במהירות קיצון של 100 קמ"ש. במצב זה, היא עוברת 100 מטרים תוך 3.6 שניות. האם סביר לטעון, גם במהירות קיצון, של 100 קמ"ש, כאשר הרכב במהירות של "אפס", לדברי הנאשם, שלא ניתן יהיה להבחין

באף שלב זמן של מספר שניות, ברוכבת האופניים?? אפילו תרחיש הקיצון אשר הוצג לעיל אינו יכול לדור בכפיפה אחת עם טיעון זה, על כן - מסקנת הבוחן לפיה מהירות האופניים אינה פרמטר משנה תוצאה לעניין הקביעה כי התאונה הייתה נמנעת - נכונה היא. ניתן להפליג בחישובים מוגזמים אפילו יותר לעניין מהירות האופניים, אולם גם פרק זמן קטן פי שניים, כ-2 שניות, היה מספק לצורך זיהוי האופניים ואי ביצוע הפנייה. קרי- תאונה נמנעת.

בהקשר זה אציין, למעלה מן הנדרש, את שנקבע זה מכבר בפסיקה כי מחדל חקירה חמור ככל שיהיה ואף הצטברות מספר מחדלים, אין בהם בפני עצמם כדי להצדיק את זיכוי של נאשם רק משום קיומו של המחדל, כפי שנקבע בע"פ 1645/08 פלוני נ' מדינת ישראל תק-על 2009(3), 3349, כדלקמן:

"עצם קיומו של מחדל חקירתי לא די בו כדי לבסס ספק סביר באשמת הנאשם שתוצאתו זיכוי. נדרש כי יהא זה מחדל מהותי היורד לשורשו של עניין (ראו למשל: ע"פ 6040/05 פלוני נ' מדינת ישראל (לא פורסם, 9.8.06) פסקה 10). אכן: 'אף לו נמצאו מחדלי חקירה, אין בעובדה זו כשלעצמה כדי להוביל לזיכוי של המערער. הלכה היא, כי אין מוטלת על התביעה החובה להציג את הראיה הטובה ביותר, ודי כי תציג ראיה מספקת. בסופו של יום, שאלת נפקותם של מחדלי חקירה מוכרעת בהתאם לנסיבות המקרה הפרטניות, תוך בחינת השאלה אם יש בתשתית הראייתית אשר הונחה לפתחו של בית-המשפט, כדי לבסס את הרשעת הנאשם בעבירה שיוחסה לו במידה הנדרשת בפלילים...' (ע"פ 7320/07 פלוני נ' מדינת ישראל (טרם פורסם, 13.5.09) וההפניות שם)."

ור' גם ע"פ 1826/14 דוד נ' מדינת ישראל, (4.8.14):

"בטענות המערער על אודות מחדלי חקירה אין כדי לפגום במסקנה המרשיעה. אכן אין לכחד ולא להתעלם מן המחדל שבהימנעות מבדיקת צמיג עגלת רכב המשא. מוטב היה לבוחן התנועה לשלוח את הצמיג לבדיקה, על מנת שאיסוף הממצאים והראיות יהיה מקיף ומלא. עם זאת, סבורני כי אין במחדל זה כדי לסייע למערער. הלכה היא כי אין במחדלי חקירה כשלעצמם כדי להביא לזיכוי של נאשם, אם חרף קיומם הונחה תשתית ראייתית מספקת להוכחת האשמה."

28. ב"כ הנאשם טען כי קיימת סתירה בין מסקנת דו"ח הבוחן שקבע כי לא נמצאו סימני בלימה באופניים ובין עדות רוכבת האופניים לפיה בלמה בטרם ההתנגשות. לא מצאתי כי יש בסתירה זו כדי לשנות מקביעתי בדבר אחריותו של הנאשם. גם בנסיבות בהן רכבה רוכבת האופניים במהירות ולא בלמה, אין בכך כדי לפטור את הנאשם מלהביט במראות בכלל ובמראה הימנית בפרט, בטרם הפנייה, ולוודא כי אינו חוסם כלי רכב המגיע מימינו, כפי שהלכה למעשה אירע. נתון הבלימה של האופניים, לאור טיעוני הרוכבת, אינו מפחית מאחריות הנאשם, נהפוך - אם נקבל את הטיעון - הרי שעצם הבלימה "נתן" לנאשם פרק זמן ארוך יותר להבחין ברוכבת, שהרי ככל שהמהירות קטנה הזמן והמרחק גדלים. אי

קיומם של סימני בלימה אינו מאיין את הטיעון, ולא תמיד ניתן למצוא סימני בלימה גם כאשר התבצעה כזו. וגם אם נקבע כי הרכבת כלל לא בלמה, כפי שטוען ב"כ הנאשם, עדיין היה עליו לבדוק את הדרך היטב בטרם החל בפנייה. על כן - גם נתון זה - כן או לא בלימה - אינו משנה את התוצאה לפיה התאונה הייתה נמנעת.

מנגד, הנאשם לא הניח לפניי הסבר סביר מדוע לא ראה את רוכבת האופניים, על אף הטענה כי הביט במראות בטרם הפנייה ימינה, כאשר הייתה כאמור ראות טובה ותנועה דלילה ושדה הראיה היה פתוח וכך גם חברו, מוחמד הייב, שישב לצדו בזמן התאונה ואשר תיאר בדומה, את התרחשויות. הדברים מקבלים משנה תוקף מעצם עדותם של הנאשם והנוסע לצדו, המתארים תנאי דרך טובים, נסיעה רגועה וזהירה ותאורת יום, תוך שהם שניהם מביטים במראות, כך מסר הנוסע בעדותו:

" היינו בכביש, פתאום רצינו להיכנס ימינה לפארק, אין, לא ראינו שום דבר, לא אופניים, שום דבר, הסתכלנו במראות, אין שום דבר, הייתי על ידו, הוא כמעט נסע אפס, התחיל להיכנס לימינה, פתאום פגעה בו מצד ימין מקדימה" (עמוד 25 לפרוטוקול מיום 6.11.18 שורות 33-31) (ההדגשות שלי- מ.ד.).

הנאשם מסר כי:

" ימין, באמצע ושמאל. שמאל באמצע וימין, אני נהג של טריילר אני יודע לנהוג בכביש, אני בנאדם זהיר ואני יודע לנהוג. לא ניכנס למה אני יודע לנהוג כי נולדתי עם אבא שיועד לנהוג ואנחנו אנשים מקצוענים ואנחנו אנשים מתורבתים מאוד, אני לא מנסה לעקוף ותאמין לי שאני יודע לנהוג טוב מאוד". (עמוד 22 לפרוטוקול מיום 6.11.18 שורות 18-15). (ההדגשות שלי- מ.ד.).

נראה, כי לנוכח מיקום הפגיעה ברכב, הנאשם החל בפנייה ימינה והיה במהלכה בזמן התרחשויות התאונה, למרות שלא בדק היטב את היות הדרך פנויה, ולא סביר שלו היה מביט כל העת במראות, כפי שטען, לא היה רואה בשום שלב את הרכבת.

29. במצב דברים זה, בשים לב לדו"ח הבוחן ולנוק שנגרם לרכב הנאשם בכנף הקדמית הימנית, מצאתי לקבוע כי לו הנאשם היה מתבונן במראה הימנית, כפי שטען שעשה, יכול היה להבחין ברוכבת האופניים העומדת להגיע, קל וחומר כשתנאי הראות היו טובים, כעולה מעדות הנאשם וחברו שישב לצדו, וכעולה מדו"ח הבוחן שמצא כי שדה הראייה של הנאשם היה פתוח כ-100 מטר אחורנית. אני דוחה, אפוא, את טענת הנאשם לפיה התבונן במראות ולא הבחין ברוכבת האופניים, המצויה לימינו, כפי שמסר בעדותו, וסבורני כי אילו הנאשם היה אכן מתבונן במראה הימנית הוא היה צריך להבחין בקיומה של רוכבת האופניים בצד ימין של הדרך, וכן היה עליו לדעת שאם יפנה ימינה, יחסום את דרכה של אותה רוכבת אופניים ובכך יגרום לתאונה.

30. לעניין ניסוח כתב האישום בניסוח "שני נתיבים" במקום נתיב ושול, לדידי עצם הניסוח אינו מעלה או מוריד מאחריותו של הנאשם, שכן אם הרכבת רכבה ב"נתיב" או ב"שול", היה עליו להבחין בה. תקנות התעבורה מגדירות נתיב כ: "חלק מרחבו של כביש, בין שסומן ובין שלא סומן, המספיק לתנועת טור אחד של כלי רכב, למעט רכב הנע על שני

גלגלים". כלומר - המחוקק מצא לנכון לאבחן רכבים דו גלגליים מרכבים אחרים, בכל הנוגע לרוחב הדרך, לצורך קביעה האם המדובר בנתיב, כך שמכאן ניתן ללמוד שהייתה רלוונטיות לשאלה האם מדובר בנתיב או בשול רק אם המדובר היה בכלי רכב שאינו דו גלגלי, ואז רוחב הנתיב היה אמור להספיק לתנועת טור של כלי רכב מסוגו, על מנת שניתן יהיה להגדירו כנתיב. שול מוגדר בתקנות התעבורה כ: **"השטח שאין לצדו מדרכה הסמוך לשפת הכביש, עד לרוחב של שלושה מטרים או עד לקצה תעלת ניקוז, כאשר דופן התעלה מצוי פחות משלושה מטרים משפת הכביש"**. בהנחה שהיינו קובעים כי המדובר, מושגית, בשול ולא בנתיב, או בנתיב ולא בשול, האם היה הדבר מפחית מאחריותו של הנאשם לבחון את הדרך בטרם הוא מבצע פנייה? האם הכרעה בעניין זה לכאן או לכאן מפחיתה ממידת אשמו של הנאשם או מכרסמת בה? התשובה לכך, לדידי, שלילית, ובפרט כאשר המחוקק מאבחן בפירוש בין כלי רכב שאינם דו גלגליים לבין כלי רכב דו גלגליים, בכל הנוגע להגדרת נתיב. בנוסף, מעיון בתרשים שנערך ע"י הנאשם וסומן 2/ ניתן להתרשם מן האופן שבו הוא רואה את הדברים - כך שהוא משרטט את רוחב ה"שול" בו רכבה הרוכבת כמעט כרוחב ה"נתיב" בו הוא נסע. תרשים התאונה אשר סומן 5/ מלמד כי רוחב הדרך בה רכבה הרוכבת היה 2.6 מטר והדרך הייתה סלולה, וכי רוחב הדרך בה נהג הנאשם היה 3.8 מטר. בבירור, עולה מתרשים זה כי הנאשם החל בפנייה ימינה לתוך הדרך בה רכבה הרוכבת, תוך שהוא חוסם אותה.

31. אשר על כן, ומהטעמים שמניתי לעיל, אני קובעת כי הנאשם אשם באחריות לגרימת התאונה ואני מרשיעה אותו בעבירות שבכתב האישום.

ניתנה והודעה היום כ"ה אלול תשע"ט, 25/09/2019 במעמד הנוכחים.

מיכל דויד, שופטת